

Modül 5 (Bölüm 1)

Aktif Sesler: Sivil Katılım için Katalizör Olarak Dijital Medya

Fundació Solidaritat UB tarafından
geliştirilmiştir

www.includememedia.eu

This resource is licensed
under CC BY 4.0

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Finnish National Agency for Education. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them

* Israf azaltma notu: Bu belgeyi renkli yerine gri tonlamalı veya siyah-beyaz olarak yazdırın. Kağıdın her iki yüzüne (çift taraflı) yazdırın ve mümkünse birden fazla slayt veya sayfayı tek bir sayfaya sığdırın.

Avrupa'da Dijital Aktivizm

Dijital çağda aktivizm yeni biçimler almıştır. Arap Baharı'ndan Öfkeliiler hareketi ve MeToo'ya kadar; mesajları yaymak, topluluklara dönüşebilecek buluşma ve tartışma alanları yaratmak, siyasi değişimleri tetikleyebilecek kritik bir kitle oluşturmak, vatandaşların seslerini yükseltmek ve çok daha fazlası için teknoloji ve dijital platformların kullanımı artık yalnızca alışlagelmiş değil, aynı zamanda zorunlu bir hale gelmiştir.

Dijital aktivizm —sosyal veya siyasi hareketleri başlatmak, desteklemek ya da bunlara katılmak amacıyla dijital teknolojiyi kullanma pratiği— insanların ve toplulukların hızla harekete geçmesine, siyasi tartışmaları etkilemesine ve geleneksel güç yapılarına meydan okumasına olanak tanımıştır.

Tüm Avrupa'daki aktivistler karmaşık bir gerçeklikle yüzleşmektedir: seferberlik ve ifade için dijital araçlara eşi görülmemiş bir erişimin yanı sıra, dezenformasyon, hükümet denetimi ve veri ile gizlilik etrafındaki etik ikilemler gibi giderek büyüyen engellerle karşılaşabilir.

Avrupa'da Dijital Aktivizm

Sosyal medyaya yaygın erişim ve bunun kullanımı, anlık içerik alma, gönderme ve üretme kapasitesiyle birlikte Avrupa'daki aktivizm dinamiklerini derinden dönüştürmüştür.

Kullanıcılar ve aktivistler tarafından yayılan mesajların anlıklığı ve potansiyel erişimi, milyonlarca insana ses vermiş ve daha önce sosyal, siyasi veya medya gündeminde yer almayan konuları gün yüzüne çıkarmıştır.

Avrupa'da Dijital Aktivizm

Dijital aktivizm sayesinde her türlü konu potansiyel olarak kamusal tartışma için bir alan bulabilmektedir. Geleneksel fiziksel engeller aşılarak hem yerel düzeyde (sokakta) hem de küresel düzeyde (dijital ağlarda) tartışma yürütülebilir ve kolektif eylemler gerçekleştirilebilir; böylece koordineli küresel eylemler teşvik edilmektedir.

Dijital platformlar ve sosyal medya, yeni «agoralar» (kamusal meydanlar) haline gelmiş ve yeni sosyalleşme biçimleri, yeni ve yenilikçi seferberlik biçimleri, yeni iletişim stratejileri ve kolektif kimlikler inşa etmenin yeni yollarını kolaylaştırmış; böylece katılım ve kolektif eylem olanaklarını genişletmiştir.

Avrupa'da Dijital Aktivizm

Dijital aktivizmin web'i, dijital platformları veya sosyal medyayı dönüştürücü bir amaçla çoğu zaman kendiliğinden, beklenmedik veya öngörülmemiş biçimlerde sahiplenip yeniden yorumladığı bir gerçektir.

Dijital alandaki sosyal hareketler bir dizi değer, dil, sembol, ritüel ve mit yaratmış ve geliştirmiştir. Tüm bu unsurlar kolektif ve özgün bir kimliğe katkıda bulunmaktadır.

Avrupa'da Dijital Aktivizm

Dijital kolektif eylem boyutu olan sosyal hareketlere bağlı dil, sembol veya mitlerin kullanımına ilişkin bazı örnekler şunlardır:

- Savunuculuk amaçlı hashtag kullanımı. Örnek: #MeToo, #FridaysForFuture veya #JeSuisCharlie bunların bazı örnekleridir. Fransa'da Charlie Hebdo'ya yönelik saldırının ardından #JeSuisCharlie hashtag'i dayanışmanın bir simgesine dönüştü. Daha sonra #JeSuis formülü ve kişinin dayanışma gösterdiği unsur yaygınlaştı.

Avrupa'da Dijital Aktivizm

Siber aktivizm, medya kültüründen unsurlar benimsemiştir:

- En simgesel olanı Guy Fawkes maskesidir, aynı zamanda V for Vendetta maskesi olarak da bilinir. Anonymous hareketi, Occupy Wall Street hareketi ve diğer bağlamlarda çevrimiçi ve çevrimdışı eylemlerde de kullanılmıştır.
- Çevrimiçi kampanyalarda «Yıldız Savaşları» veya «Damızlık Kızın Öyküsü» ile ilgili olanlar gibi başka simgesel mesajlar da kullanılmış; bu mesajlarda «karanlık» bir güce ve umutsuzluğa karşı bir direniş yansıtılmıştır.

Avrupa'da Dijital Aktivizm

Dijital aktivizmin karşılaştığı zorluklardan bazıları şunlardır:

- Sansür ve öz-sansür
- Dezenformasyon/bilgi aşırı yükü. Bu, bilgi yorgunluğu sendromuna yol açabilir.
- Dijital baskı
- Algoritmik politikalar ve şeffaflık; algoritmik görünmezlikten nasıl kaçınılır
- Eğlence formatlarını mesajları iletmek için kullanan oyunsu aktivizm ile düşünme, iletişim ve sağlam bir topluluk inşa etme alanları arasında denge bulmak
- Nefret söylemine karşı koruma.

Bir sonraki modülde bu konuları inceleyeceğiz.

Alıştırmalar

İnsan haklarıyla (göç, cinsiyet eşitliği, konut erişimi vb.) ilgili güncel bir dijital kampanya tespit edin. Kampanyayı açıklayan bölümleri (destekçiler, hedefler, eylemler vb.) dikkatlice okuyun ve:

- ☐ Kampanyanın adını ve yürütüldüğü coğrafi bölgeyi (uygunsa) tespit edin.
- ☐ Analiz edin:
 - ☐ Kampanya hangi platformları veya sosyal medya ağlarını kullanıyor?
 - ☐ Hangi kitleye yönelik?
 - ☐ Onu ayırt eden özel bir dil (örneğin «Direniş» gibi kavramların kullanımı) veya semboller/görseller kullanıyor mu?
 - ☐ Kampanya, aktivistlerin mesajı sahiplenmesi ve kampanyayla ilişkili eylemleri yayması için yeterli materyal üretiyor mu?
 - ☐ Herhangi bir etik ikilem tespit ediyor musunuz?

Kaynaklar. Videolar

Hashtag politics: 4 key ways digital activism is inegalitarian | Jen Schradie | Big Think

<https://youtu.be/n6xT0smHeX0?feature=shared>

Jen Schradie, «Olmayan Devrim» kitabının yazarı, dijital koleksiyonların sınırlamaları ve marjinalleştirilmiş gruplar hakkında konuşuyor.

<https://youtu.be/OiYH1tiML3s?feature=shared>

Sosyal hareketlerin geleceği: çevrimiçi aktivizm ve medya, change.org'un kurucusu ve CEO'su Ben Rattray. Video 41:30 dakika sürmektedir; ancak bölümlere ayrılmıştır. Lütfen bölüm başlıklarına bakın; burada «Değişim için ilham kaynağı olarak medya» (dk. 17:31), «The Guardian» (19:22) veya «Bir kampanya başarısız olduğunda ne olur?» (35:16) gibi kısımlar bulacaksınız.

Destek ve Kaynaklar. Konu 1. Avrupa'da Dijital Aktivizm: Sivil Katılım için Fırsatlar ve Zorluklar.

Girişimin adı ve bağlantısı	İçerik
<u>Göç Konusunda Birleşmiş Milletler Ağı</u>	❖ Uygulama deposu
<u>The Commons. Sosyal Değişim Kütüphanesi</u>	❖ Dijital kampanyalar. İpuçları ve kaynaklar
<u>YEE (Gençlik ve Çevre Avrupa)</u>	❖ Başarılı bir dijital kampanya nasıl oluşturulur. Kaynaklar çevre konularına odaklanmaktadır, ancak ele alınan unsurlar diğer alanlara da uygulanabilir.
<u>Dezenformasyonla Mücadele: Temel Dijital Araçlar Rehberiniz</u>	❖ Bu, aktivistleri ve kuruluşları dezenformasyonu aktif biçimde tanımlamalarını, analiz etmelerini ve karşı koymalarını sağlayan pratik bilgi ve araçlarla donatmayı amaçlayan bir rehberdir.

Modül 5 (Bölüm 2)

Aktif Sesler: Sivil Katılım için Katalizör Olarak Dijital Medya

Fundació Solidaritat UB tarafından
geliştirilmiştir

www.includememedia.eu

This resource is licensed
under CC BY 4.0

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Finnish National Agency for Education. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them

* Israf azaltma notu: Bu belgeyi renkli yerine gri tonlamalı veya siyah-beyaz olarak yazdırın. Kağıdın her iki yüzüne (çift taraflı) yazdırın ve mümkünse birden fazla slayt veya sayfayı tek bir sayfaya sığdırın.

Sosyal Değişim için Sosyal Medyanın Kullanımı: En İyi Uygulamalar ve Etik Değerlendirmeler

Tematik Alan 1

Dijital Siyasi
Kampanyalar ve
Sivil Katılım için
Etkili Stratejiler

Dijital platformlar ve sosyal medya, sosyal aktivizmin, özellikle de siyasi aktivizmin manzarasını, oyunun kurallarını ve stratejilerini tamamen değiştirmiştir. Siyasi partiler, STK'lar ve sosyal hareketler artık gerçek zamanlı olarak daha geniş ve çeşitli kitlelerle doğrudan bağlantı kurabilmektedir.

Dijital platformlar ve sosyal medya aracılığıyla bilgi paylaşabilir, eylem çağrılarıyla nüfusun belirli kesimlerini harekete geçirebilir ya da belirli bir konuda sosyal veya siyasi baskı oluşturarak bir kamuoyu akımı yaratabilirler.

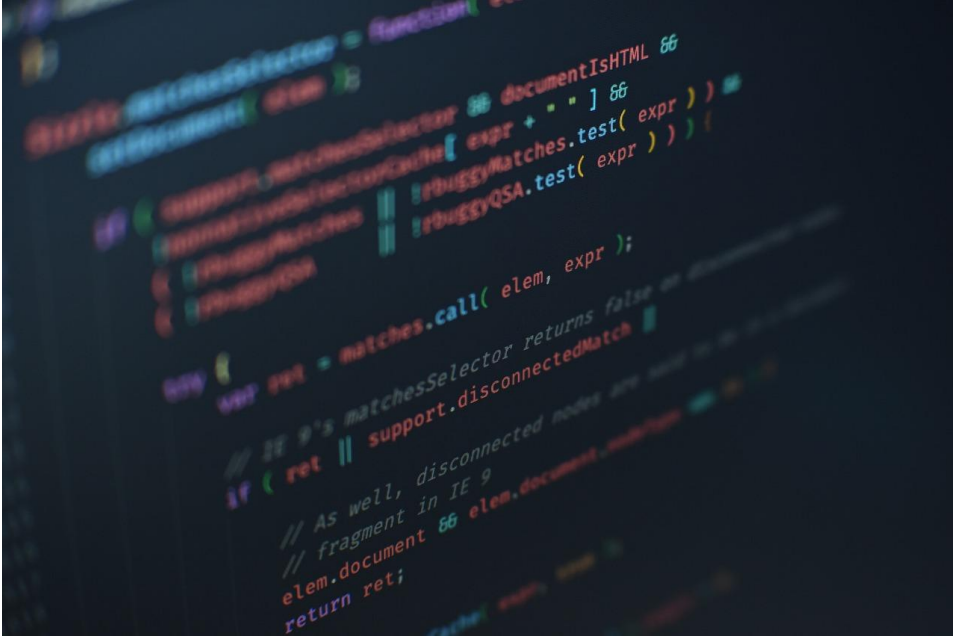
Her ülkedeki yasal çerçeveler, kültürel özellikler, medyaya erişilebilirlik ve kullanım durumu ile hedef kitle de seferberlik stratejilerini etkilemektedir.

Sosyal Değişim için Sosyal Medyanın Kullanımı: En İyi Uygulamalar ve Etik Değerlendirmeler

Siyasi aktörler ve sivil toplum kuruluşları, seferberlik stratejilerini sosyal medya ve platformlar aracılığıyla farklı biçimlerde ve farklı sonuçlarla uyarlamıştır

Aşağıdaki slaytlarda bu stratejilerden bazılarını, özellikle şunları ele alacağız:

- ❖ **Sosyal medyanın kullanımı**
- ❖ Merkezi olmayan sosyal ağların kullanımı
- ❖ İzlenemeyen teknolojilerin kullanımı
- ❖ Katılımcı platformların kullanımı
- ❖ Seçim süreçlerinde nefret söylemi ve dezenformasyona karşı dijital kampanyaların kullanımı

Sosyal Değişim için Sosyal Medyanın Kullanımı: En İyi Uygulamalar ve Etik Değerlendirmeler

❖ Twitter (şu anda X) veya Facebook gibi sosyal medya platformlarının kullanımı.

2010'lu yıllarda Twitter ve Facebook kullanımı, büyük ölçekli sosyal seferberlikler düzenlemek için kullanıldı. Bu, İspanya'daki 15M, Arap Baharı, Maidan protestoları ve #BlackLivesMatter ile #MeToo aracılığıyla gerçekleşen küresel seferberlikler gibi protesto hareketlerinde yaşandı.

Bununla birlikte, bazı araştırmacıların Twitter'ın ortak söylem inşasından çok eylem çağrısına odaklanmış bir rol oynadığını vurguladığını belirtmek önemlidir.

Sosyal Değişim için Sosyal Medyanın Kullanımı: En İyi Uygulamalar ve Etik Değerlendirmeler

- Örgütlenme amaçlı merkezi olmayan sosyal ağların kullanımı.

Merkezi olmayan sosyal ağlar, «bir şirkete ait merkezi bir sunucu yerine bağımsız olarak yönetilen sunucularda çalışmaktadır». Merkezi olmayan sosyal ağlar, merkezi olmayan ağların (ve kullanıcılarının) birbirleriyle etkileşime girebildiği bir alan olan Fediverse'i oluşturmaktadır. Bunun tam tersi örnek X ve Facebook'tur: X'te bir kullanıcı hesabı, bir Facebook hesabıyla veya başka bir sosyal ağdaki hesapla etkileşime giremez.

Bu merkezi olmayan ağların temel özellikleri şunlardır:

- Gizliliği ve güvenliği artırır
- İletişim için açık alanlar olarak kabul edilirler
- Felsefesi kullanıcıya ve onun verileri ile çevrimiçi deneyimi üzerindeki kontrolüne odaklanır

Sosyal Değişim için Sosyal Medyanın Kullanımı: En İyi Uygulamalar ve Etik Değerlendirmeler

Merkezi olmayan sosyal ağları kullanan başarılı sosyal seferberlik örnekleri:

- Katalan Tsunami Democràtic hareketi önderliğinde gerçekleştirilen kitlesel bağımsızlık gösterileri. Tsunami, eyleme çağrı yapmak için Twitter ve merkezi olmayan sosyal ağları kullandı. Tsunami ayrıca özel olarak tasarlanmış bir uygulama da kullandı. Her ikisinin birleşimi, harekete güvenlik güçlerinin olağan gözetim kanallarını atlayarak kitlesel kolektif eylemler düzenlemesine olanak tanımaktadır.
- Hong Kong'daki demokrasi yanlısı gösteriler, protestoların merkezden uzaklaştırılması ve sosyal medyaya dayalı iletişimin temel kullanımıyla öne çıktı; bu süreçte Telegram (şifreli sohbet odalarıyla) ve LIHKG gibi çeşitli sosyal ağlar bir arada kullanıldı. Her ikisinin birlikte kullanılmasının «göstericilere yalnızca koordinasyon için değil, aynı zamanda kolektif müzakere ve tartışma için de bir alan sağlamış olabileceği» değerlendirilmektedir.

Sosyal Değişim için Sosyal Medyanın Kullanımı: En İyi Uygulamalar ve Etik Değerlendirmeler

❖ İzlenemeyen **teknolojilerin kullanımı:**

Hong Kong'daki demokrasi yanlısı göstericiler, bir Bluetooth uygulaması aracılığıyla birbirleriyle iletişim kuruyordu. İletişim için internet bağlantısına ihtiyaç duyulmaması, Çin güvenlik güçlerinden kaçınmak ve göstericilerin konum olarak tespit edilememesini sağlamak açısından belirleyici bir etken oldu.

❖ Katılımcı **platformların kullanımı:**

Yerel karar alma süreçlerinde katılımcı platformların kullanımı İspanya, İtalya, Fransa veya Finlandiya gibi çeşitli Avrupa ülkelerinde tespit edilmiştir. Finlandiya'da ise «kamusal finansmanlı katılımcı inovasyon platformlarında vatandaş katılımının biçimleri ve sonuçları» incelenmektedir.

Sosyal Değişim için Sosyal Medyanın Kullanımı: En İyi Uygulamalar ve Etik Değerlendirmeler

- ❖ **Seçim süreçlerinde nefret söylemi ve dezenformasyona karşı dijital kampanyaların kullanımı**

Siyasi pozisyonların kutuplaşması ve radikalleşmesi, seçim süreçlerinde ideal bir üreme ortamı bulmaktadır. Bazı durumlarda, dışlayıcı söylemler dile getiren aşırı sağ siyasi partilere yarar sağlamak ve ötekiye korku ile sosyal düşmanlığı körüklemek amacıyla özellikle göçmenlere ve mültecilere, aynı zamanda cinsel yönelimleri nedeniyle bireylere yönelik nefret söylemi açıkça tespit edilmiştir.

Bu tür nefret söylemi, seçilmiş görevlere aday olanlara karşı da tespit edilmiştir.

Sosyal Değişim için Sosyal Medyanın Kullanımı: En İyi Uygulamalar ve Etik Değerlendirmeler

Sosyal medya izleme süreçlerinin dahil edilmesi ve seçim süreçlerinde erken uyarı sistemlerinin (EUS) kurulması iyi uygulamalar olarak kabul edilmektedir. Bunlardan bazıları şunlardır:

Avrupa Seçim Desteği Merkezi (ECES), seçim süreçleri bağlamında sosyal medyadaki nefret söylemini izlemek için özel bir metodoloji geliştirmiş ve uygulamaktadır. Medya izleme «medya içeriklerini uzun vadeli nicel ve nitel analizler aracılığıyla gözlemlemeyi kapsamakta ve seçim sürecinin medya kapsamını, çoğulculuğu ve vatandaşların seçim yönetim organları (SYO) ile seçim süreci hakkındaki algılarını değerlendirmek için zorunludur».

Avrupa Konseyi, sivil toplum kuruluşlarına yönelik, seçim süreçleri sırasında sosyal medyayı analiz etmek için özel rehberler sunan «Seçimlerin Medya Kapsamının İzlenmesi» başlıklı bir belge hazırlamıştır.

Modül 5 (Bölüm 3)

Aktif Sesler: Sivil Katılım için Katalizör Olarak Dijital Medya

Fundació Solidaritat UB tarafından
geliştirilmiştir

www.includememedia.eu

This resource is licensed
under CC BY 4.0

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Finnish National Agency for Education. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them

* Israf azaltma notu: Bu belgeyi renkli yerine gri tonlamalı veya siyah-beyaz olarak yazdırın. Kağıdın her iki yüzüne (çift taraflı) yazdırın ve mümkünse birden fazla slayt veya sayfayı tek bir sayfaya sığdırın.

Tematik Alan 1

Sivil Katılım ve Demokratik
Eğitim için Araç Olarak
Dijital Platformlar

Az Temsil Edilen Grupların Dijital Katılımı ve Etkileşimi: Demokratik Katılımın Desteklenmesi

Çevrimiçi dijital platformlar, yeni sivil katılım, yurttaşlık etkileşimi ve demokratik eğitim biçimlerine kapı aralamaktadır. İnsanların birbirleriyle, diğer kuruluşlarla ve farklı düzeylerdeki kamu yönetimleriyle bağlantı kurmasını ve etkileşime girmesini sağlamaktadır. Ayrıca bilgiye erişim imkânı sunmakta; bazı durumlarda yeni bilgi de üretmektedir.

Dijital platformların az temsil edilen grupların dahil edilmesi konusundaki potansiyeli büyüktür; ancak dijital uçurumun etkisini ve bazı kişilerin dijital katılım süreçlerinde geride kalma tehlikesini küçümsememek ya da göz ardı etmemek önemlidir.

Tematik Alan 1

**Sivil Katılım ve
Demokratik Eğitim için
Araç Olarak Dijital
Platformlar**

Az Temsil Edilen Grupların Dijital Katılımı ve Etkileşimi: Demokratik Katılımın Teşvik Edilmesi

Şimdi, özellikle şu alanlarda önem taşıyan, az temsil edilen grupların dahil edilmesi için internet ve dijital platformların potansiyelini inceleyeceğiz:

- Erişilebilirlik
- Bilgi, buluşma, tartışma ve katılım alanlarının tekeli kırma
- Yeni kolektif eylem biçimlerinin ortaya çıkışı
- Az temsil edilen grupların güçlendirilmesi.

Şimdi bu konuların her birini inceleyeceğiz.

Tematik Alan 1

Sivil Katılım ve Demokratik
Eğitim için Araç Olarak
Dijital Platformlar

Az Temsil Edilen Grupların Dijital Katılımı ve Etkileşimi: Demokratik Katılımın Desteklenmesi

- **Erişilebilirlik.** Katılım ve bilgiye erişimdeki engellerin azaltılması. Zamanla, yerlere fiziksel erişimle, uygun kanalların belirlenmesiyle vb. ilgili geleneksel engeller sanal ortamda ortadan kalkmaktadır. Güvenilir otomatik çevirmenlerin entegrasyonu, okuma cihazlarının kullanımı, bilgiye haftanın 7 günü günün 24 saati erişim imkânı ve zamanın özerk yönetimi, diğer hususların yanı sıra, genel olarak ve özellikle az temsil edilen gruplar için katılım olanaklarının genişletilmesine katkıda bulunmaktadır.

Tematik Alan 1

Sivil Katılım ve Demokratik
Eğitim için Araç Olarak
Dijital Platformlar

Az Temsil Edilen Grupların Dijital Katılımı ve Etkileşimi: Demokratik Katılımın Güçlendirilmesi

- **Bilgi, buluşma, tartışma ve katılım alanlarının tekeli kırmak.** İnternetin ortaya çıkışı (www'nin 1989'da oluşturulduğunu ve ilk sosyal ağın 1990'lı yıllarda ortaya çıktığını hatırlayalım), yeni etkileşim, örgütlenme, iletişim ve katılım alanlarının doğmasına yol açmıştır. Platform ve sosyal ağlara sahip şirketlerin tekeli (Meta, X, vb.) ile açık kaynak kodu ve özgürlük ile özerkliği anlamının farklı bir yolunu savunanlar arasındaki gerilim, yeni alanların ve normların ortaya çıkmasını beraberinde getirmektedir.

Tematik Alan 1

Sivil Katılım ve Demokratik
Eğitim için Araç Olarak
Dijital Platformlar

Az Temsil Edilen Grupların Dijital Katılımı ve Etkileşimi: Demokratik Katılımın Teşvik Edilmesi

- **Yeni kolektif eylem biçimlerinin ortaya çıkışı.** Teknoloji, gelişimi, fırsatları ve sınırlılıkları, dijital aktivizmin yaratıcı kapasitesiyle bir araya gelmektedir. Bu şekilde kolektif eylem, bağlantısallığı, tartışmayı ve eylemi teşvik etmek için teknolojik unsurları uyarlamakta, yeni biçimlerde kullanmakta ve bünyesine katmaktadır.
- **Az temsil edilen grupların güçlendirilmesi.** Dijital uçurumun varlığı kabul edilmekle birlikte, belki de geleneksel katılım kanallarından dışlandığını hisseden veya sorunları siyasi gündemin bir parçası olmayan grupların görünürlük ve önem kazandığına dikkat çekmek önemlidir.

Tematik Alan 1

Sivil Katılım ve Demokratik
Eğitim için Araç Olarak
Dijital Platformlar

Az Temsil Edilen Grupların Dijital Katılımı ve Etkileşimi: Demokratik Katılımın Teşvik Edilmesi

Sivil katılım ve demokratik eğitim için dijital platformların potansiyeli aşağıdaki sorunlarla sınırlı kalabilmektedir:

- Dijital uçurumun kalıcılığı
- Yeterli içerik moderasyonunun yokluğu
- Çevrimiçi veri ticareti
- Dijital hesap verebilirliğin yokluğu
- Dijital platformların kullanımının çevresel etkisi

Bu konuları daha ayrıntılı inceleyelim

Tematik Alan 1

Sivil Katılım ve Demokratik
Eğitim için Araç Olarak
Dijital Platformlar

Az Temsil Edilen Grupların Dijital Katılımı ve Etkileşimi: Demokratik Katılımın Desteklenmesi

- **Dijital uçurumun kalıcılığı.** Daha önce görüldüğü üzere, çevrimiçi sansür, dezenformasyon ve erişilebilirlik dahil olmak üzere dijital katılıma yönelik engeller, sanal ortamın fiziksel dünyanın eşitsizliklerini yeniden üretmesine yol açmaktadır. Bu eşitsizliklerin kalıcılığını göz önünde bulundurmak önemlidir.
- **Yeterli içerik moderasyonunun yokluğu.** Yeterli içerik moderasyonunun bulunmaması, dezenformasyon, manipülasyon veya nefret söyleminin yayılmasına katkıda bulunmaktadır. Ve bu durum yanlış kavramları ile kutuplaşmayı güçlendirmektedir.

Tematik Alan 1

Sivil Katılım ve Demokratik
Eğitim için Araç Olarak
Dijital Platformlar

Az Temsil Edilen Grupların Dijital Katılımı ve Etkileşimi: Demokratik Katılımın Teşvik Edilmesi

- **Çevrimiçi veri ticareti.** Düzensiz veri toplanması, kişilerin bilgisi olmaksızın veri satışı ve dijital platform ve ağ kullanıcılarının verilerini ve içeriklerini içeren diğer yasadışı ya da yasal boşluklardaki pazarlama stratejileri son derece hassas konulardır. Bu durum, söz konusu veriler siyasi mikro hedefleme için kullanıldığında daha da hassas hale gelmektedir.
- **Dijital hesap verebilirliğin yokluğu.** Hem devlet hem de özel işletmecilerin veri kullanımı ve teknolojinin diğer kullanım alanları (örneğin dijital aktivistlerin gözetimi) konusundaki şeffaflık eksikliği, ele alınması gereken bir sorundur.

Tematik Alan 1

Sivil Katılım ve Demokratik
Eğitim için Araç Olarak
Dijital Platformlar

Az Temsil Edilen Grupların Dijital Katılımı ve Etkileşimi: Demokratik Katılımın Desteklenmesi

- **Dijital platformların kullanımının çevresel etkisi.** Dijital dünyada gerçekleştirilen her eylemin karbon ayak izi (anlık mesaj gönderme, e-posta, arama motoru sorguları, yapay zeka ile etkileşim vb.) enerji tüketmekte ve bir karbon ayak izi bırakmaktadır. Dijital medya tüketiminin etkisinin farkında olmak ve sürdürülebilir dijitalleşme ile dijital kolektif eylem arasında denge bulmaya çalışmak önemlidir.

Tematik Alan 1

Sivil Katılım ve Demokratik
Eğitim için Araç Olarak
Dijital Platformlar

Az Temsil Edilen Grupların Dijital Katılımı ve Etkileşimi: Demokratik Katılımın Teşvik Edilmesi

Dijital araçlar, farklı eylemlerin gerçekleştirildiği alanlar olabilmektedir. Bunlar arasında az temsil edilen gruplara doğrulanmış ve dengeli bilgi sağlanması öne çıkmaktadır. Bazı örnekler şunlardır:

[Infomigrant](#), göçmenlere ikamet, transit ve varış ülkeleri hakkında güvenilir, doğrulanmış, tarafsız ve dengeli haberler ve bilgiler sunmaktadır.

[Refugee.info](#), mültecilere ve sığınmacılara hakları, mevcut hizmetler vb. konularda açık, doğru ve güncel bilgi sunmaktadır.

Tematik Alan 1

Sivil Katılım ve Demokratik
Eğitim için Araç Olarak
Dijital Platformlar

Az Temsil Edilen Grupların Dijital Katılımı ve Etkileşimi: Demokratik Katılımın Teşvik Edilmesi

- U-Report Avrupa. U-Report Avrupa, genç mültecilere ve ailelerine yaşam kurtarıcı ve yaşam kalitesini artırıcı bilgiler sunmakta ve gençlerle süregelen etkileşimi teşvik etmektedir. Aynı zamanda gençlerin daha iyi toplumlar inşa etme sürecine aktif olarak katılmak üzere harekete geçirilmesini desteklemektedir.

Tematik Alan 1

Sivil Katılım ve Demokratik
Eğitim için Araç Olarak
Dijital Platformlar

Az Temsil Edilen Grupların Dijital Katılımı ve Etkileşimi: Demokratik Katılımın Teşvik Edilmesi

Öte yandan, bilgi doğrulama veya az temsil edilen gruplar hakkında veri elde etme imkânının yanı sıra şu alanlarda da fırsatlar bulunmaktadır:

Öte yandan, bilgi doğrulama imkânının yanı sıra internet ve dijital platformlar aynı zamanda mentorluk ve topluluk oluşturma olanakları da sunmaktadır.

Mentorluk, hem bilgi aktarımını hem de becerileri benimseme veya öğrenme çalışmalarını kolaylaştıran ve sosyal ağlar inşa edilmesine katkıda bulunan bir stratejidir. Çevrimiçi ortamda mentorluk programlarının geliştirilmesine yönelik güçlü dijital araçlar bulmak mümkündür.

Tematik Alan 1

Sivil Katılım ve Demokratik
Eğitim için Araç Olarak
Dijital Platformlar

Az Temsil Edilen Grupların Dijital Katılımı ve Etkileşimi: Demokratik Katılımın Teşvik Edilmesi

Dijital platformlar toplumların oluşturulmasına olanak tanımakta ve bu sayede sivil katılıma katkıda bulunmakta ve sosyal değişimi mümkün kılabilir. Sanal alanda toplum oluşturmaya adanmış çok sayıda girişim mevcuttur. Merkezi olmayan dijital ağların ortaya çıkışı daha fazla çeşitlilik unsuru eklemektedir.

#NiUnaMenos (İspanya)

Bağlam

#NiUnaMenos hareketi, Arjantin kökenli olup cinsiyet temelli şiddet konusunda, özellikle kadın cinayetleri (femisid) konusunda farkındalık yaratmayı ve bu şiddeti ifşa etmeyi amaçlamaktadır. Aynı zamanda mağdurlar için adalet talep etmekte ve cinsiyet temelli şiddetin önlenmesini ve ortadan kaldırılmasını teşvik etmektedir. Hareket İspanya'da güçlü bir şekilde yerleşmiştir.

#NiUnaMenos hashtag'i altında çeşitli kolektif dijital eylemler gerçekleştirilmiştir.

Temel konular:

- #NiUnaMenos, her ülkenin sosyal, ekonomik ve siyasi bağlamının özelliklerine uyum sağlayan ulus ötesi bir harekettir. İspanya'da, feminist hareketle ve ülkenin ekonomik, siyasi ve sosyal krizinin bir sonucu olarak yaygınlaşan öfkeyle bağlantılıdır.
- Fiziksel alanlarda (gösteriler, mitingler vb.) seferberlik ile özellikle Facebook, Instagram vb. aracılığıyla gerçekleştirilen çevrimiçi eylemler arasındaki sinerjiler.

#NiUnaMenos (İspanya)

Temel konular:

- Hareket, hem geleneksel medyada hem de siyasi gündemde cinsiyet temelli şiddetin toplumsal sorununa ilişkin farkındalık yaratmayı başarmıştır.
- Söylemde bir dönüşüm, ataerkillik gibi kavramların normalleştirilmesi ve kadınların maruz kaldığı çok sayıda şiddet biçiminin gün yüzüne çıkarılması sayesinde konuya ilişkin sosyal farkındalığın artırılmasında önemli adımlar atılmıştır.
- Kitlesele gösteriler düzenlemiş ve düzenlemeye devam etmektedir.

#NiUnaMenos (İspanya)

Aşağıdaki metinleri okuyun:

- Giraldo-Luque, Santiago; Fernández-García, Núria; Pérez-Arce, José-Cristian (2018). «Twitter'da #NiUnaMenos seferberliğinin tematik merkeziliği». El profesional de la información, c. 27, s. 1, ss. 96-105 <https://doi.org/10.3145/epi.2018.ene.09> (İspanyolca)
- Piatti-Crocker, Adriana (2021). #NiUnaMenos'un Latin Amerika'da yayılması: bir pandemi ortasında sosyal protestolar. Journal of International Women's Studies, 22(12), 7-24.
- Erişim: <https://vc.bridgew.edu/jiws/vol22/iss12/2> (İngilizce)
- Kadına ve kız çocuklarına yönelik şiddete son: Eğer sen değilsen, kim? BM Kadın https://youtu.be/W_ZPHPutN-c?si=MJF7WLqeW0rHpS0p

#NiUnaMenos (İspanya)

Aşağıdaki soruları yansıtın ve yanıtlayın:

- Bu dijital hareketlerin kendi ortamlarında yaratılmasını tetikleyen başlıca bağlamsal etkenler (sosyal, siyasi ve teknolojik) nelerdi?
- Önceden var olan çevrimdışı aktivist ağlar onları nasıl etkiledi?
- Dijital katılım (beğeniler, paylaşımlar, hashtag'ler) hem çevrimiçi hem de çevrimdışı anlamlı bir kolektif eyleme nasıl dönüştü?
- Hangi engellerle (baskı, dijital uçurum, sürdürülebilirlik, dezenformasyon) karşılaştılar ya da hâlâ karşılaşılmaktalar?

Alıştırmalar. Konu 3

Sosyal medyada veya dijital tüketim platformlarında az temsil edilen seslerin aktif ve bilinçli olarak aranmasını teşvik etmek.

Talimatlar

- ☐ Düzenli olarak kullandığınız bir dijital platform seçin (Instagram, Twitter, TikTok, YouTube vb.).
- ☐ 15 ila 20 dakika boyunca, hakkında daha fazla bilgi edinmek istediğiniz veya beslemenizde perspektifini genellikle görmediğiniz az temsil edilen bir gruba (göçmenler, mülteciler, engelli bireyler, LGBTİQ+,...) ait hesapları veya içerik üreticilerini aktif olarak aramaya zaman ayırın.

Yansıma

- ☐ Aramayı seçtiğiniz grup veya gruplar nelerdi?
- ☐ Platformda bu yeni sesleri bulmak kolay mı yoksa zor mu oldu? Bunun neden böyle olduğunu düşünüyorsunuz?
- ☐ Takip etmeye başladığınız hesaplar ne tür içerikler paylaşıyor? Onları takip ederek ne öğrenmeyi veya keşfetmeyi umuyorsunuz?
- ☐ Takip ettiğiniz kişileri aktif olarak çeşitlendirme eylemi, farklı gerçekliklerin daha iyi anlaşılmasına ve görünürlük kazanmasına nasıl katkıda bulunabilir?

Modül 5 (Bölüm 4)

Aktif Sesler: Sivil Katılım için Katalizör Olarak Dijital Medya

Fundació Solidaritat UB tarafından
geliştirilmiştir

www.includememedia.eu

This resource is licensed
under CC BY 4.0

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Finnish National Agency for Education. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them

* Israf azaltma notu: Bu belgeyi renkli yerine gri tonlamalı veya siyah-beyaz olarak yazdırın. Kağıdın her iki yüzüne (çift taraflı) yazdırın ve mümkünse birden fazla slayt veya sayfayı tek bir sayfaya sığdırın.

Sivil Diyalog ve Sosyal Hareketlerin Güçlendirilmesinde Dijital Medyanın Rolü

Tematik Alan 1

Dijital Köprüler
Kurmak: Barışın
Pekiştirilmesi ve Sosyal
Uyumda Medyanın
Gücü

Çevrimiçi forumlar, sosyal medya ve katılımcı web siteleri gibi dijital platformların ve alanların ortaya çıkışı ve gelişimi, sivil ve siyasi tartışmanın yürütülme biçimini köklü ve geri döndürülemez biçimde değiştirmiştir.

Sanal alan, fikirlerin tartışıldığı ve yayıldığı, insanların geleneksel filtreler ve aracılık olmaksızın doğrudan etkileşime girdiği bir alana dönüşmüştür. Sanal alanda daha geniş bir kitle bu alanlara erişebilmekte ve kendi konularını gündeme dahil edebilmektedir. Aynı zamanda kutuplaşma ve dezenformasyon da verimli bir zemin bulmaktadır.

Tematik Alan 1

Dijital Köprüler
Kurmak: Barışın
Pekiştirilmesi ve Sosyal
Uyumda Medyanın
Gücü

Sivil Diyalog ve Sosyal Hareketlerin Güçlendirilmesinde Dijital Medyanın Rolü

Temel konular:

- Kitlenin genişlemesi. Ve dolayısıyla medyaya ve siyasi partilere ya da kuruluşlara daha az erişimi olan grupların görüş ve kaygılarını dile getirme imkânı.
- Elektronik demokrasi ve elektronik katılım girişimlerinin uygulanması yoluyla demokratik diyalogun kolaylaştırılması

Elektronik demokrasi alanındaki çeşitli deneyimler arasında şunları öne çıkaracağız:

- Görüşünü ver
- Avrupa Vatandaş Girişimi.
- Decidim

Bir göz atalım!

Sivil Diyalog ve Sosyal Hareketlerin Güçlendirilmesinde Dijital Medyanın Rolü

Tematik Alan 1

Dijital Köprüler
Kurmak: Barışın
Pekiştirilmesi ve Sosyal
Uyumda Medyanın
Gücü

- Avrupa Komisyonu, mevcut yasalar ve politikalar hakkında vatandaşların görüşlerini toplayan «Have your say (Görüşünü söyle)» adlı özel bir sanal alana sahiptir.
- Avrupa Vatandaş Girişimi Forumu Avrupa Vatandaş Girişimi, uzman danışmanlık, pratik rehberlik ve vatandaşların deneyim paylaşımı için bir merkezdir. AVG, katılımcıların çeşitli konulardaki görüşlerini kendi dillerinde paylaşabildiği bir tartışma forumuna sahiptir. Ayrıca bir AVG çevrimiçi topluluğu da mevcuttur.
- **Yerel düzeyde**, diğer konularda zaten bahsedilen Decidim gibi katılımcı platformlar da geliştirilmiştir.

Tematik Alan 1

Dijital Köprüler
Kurmak: Barışın
Pekiştirilmesi ve Sosyal
Uyumda Medyanın
Gücü

Sivil Diyalog ve Sosyal Hareketlerin Güçlendirilmesinde Dijital Medyanın Rolü

Dijital demokratik diyalogun avantajları nelerdir?

- **Daha fazla erişilebilirlik ve kapsayıcılık.** Dijital platformlar, örneğin sanal ortama çok aşina olan gruplara katılım erişimini kolaylaştırabilir.
- **Karar alma sürecinde daha fazla şeffaflık.** Vatandaşların siyasi gündemi önerebilmesi ve buna katkıda bulunabilmesi önemli bir unsurdur.
- **Siyasi kararların daha fazla meşruiyeti.** Vatandaşlar uygulanan politikaların ihtiyaçlarına yanıt verdiğini hissettiklerinde, demokratik süreç ve mevcut kurumların meşruiyet kazanması daha olası hale gelir.

Tematik Alan 1

Dijital Köprüler
Kurmak: Barışın
Pekiştirilmesi ve Sosyal
Uyumda Medyanın
Gücü

Sivil Diyalog ve Sosyal Hareketlerin Güçlendirilmesinde Dijital Medyanın Rolü

Dijital demokratik diyalogun karşılaştığı zorluklar nelerdir?

- Dijital uçurum, dijital platformların en büyük zorluğu olmaya devam etmektedir. Nüfusun önemli kesimlerindeki erişim eksikliği ile dijital bilgi ve beceri yetersizliği, bu kesimlerin karar alma süreçlerinden ikili biçimde dışlanmasına yol açabilir.
- **Siyasi tartışmanın kalitesi.** Çevrimiçi siyasi tartışmalar yönetmek veya moderasyon sağlamak güçtür, yüzeysel olabilir ve çoğunluğu caydıran birkaç kişinin tekeline girebilir.
- **Moda etkisi.** Katılım platformları yalnızca moda oldukları için geliştirilirse ancak bilgi ve katılım dinamiklerinde «kök salmaz»larsa tüm kullanışlılıklarını yitirir ve meşruiyet aşındırıcı bir etki yaratabilirler.

Örnek Olay. İfade Özgürlüğü ile Nefret Söylemi Karşı Karşıya

Bağlam

Aşağıda, öğrencilerin ilgili talimatlara uyarak üzerinde düşünmeleri gereken varsayımsal bir durum sunulmaktadır.

İklim göçüne ilişkin bir çevrimiçi gazete makalesinin yorum bölümünde, Patriot95_I tarafından yayımlanan şu metin görülmektedir:

Bu saçmalık. «İklim göçü», yalnızca eğitim ve sağlık sistemimizi soymak ve istismar etmek isteyen başka ülkelerden insanların gelip işimizi elimizden almasını meşrulaştırmak için uydurulmuş başka bir woke yalanından ibaret. Biz vergi ödüyoruz, onlar yardımlardan yararlanıyor. Hepsini sınır dışı etmeli ve sınırları HEMEN kapatmalıyız!

Bu yorum etrafında hızla bir tartışma başlamaktadır. Yorum beğeni almakta ve daha fazla kalıp yargı ekleyen başka yorumlara zemin hazırlamaktadır. Diğerleri iddialara verilerle karşı koymaya çalışmaktadır. Bazı yorumlar gönderinin kaldırılmasını talep ederken bu durum ifade özgürlüğüne atıfta bulunan kullanıcılar tarafından çürütülmektedir.

Örnek Olay. İfade Özgürlüğü ile Nefret Söylemi Karşı Karşıya

Amaç

- Çevrimiçi yorumlarda nefret söylemi ve dezenformasyonu tespit etmek için referans çerçeveleri (Avrupa Konseyi kılavuzlarına dayalı kontrol listesi gibi) uygulamak.
- Nefrete ve dezenformasyona dayalı yorumlarla etkileşim kurmanın (veya kurmamanın) ilişkili etik ikilemleri analiz etmek.
- İfade özgürlüğü ile güvenli ve saygılı bir çevrimiçi ortamı sürdürme sorumluluğu arasındaki dengeyi eleştirel biçimde yansıtmak.

Örnek Olay. İfade Özgürlüğü ile Nefret Söylemi Karşı Karşıya

Örnek olay çalışması için materyal:

- Nefret söylemi vakasını analiz etmek için araç seti <https://rm.coe.int/advanced-guide-toolkit-how-to-analyse-hate-speech/1680a217cd>
- **Tehlikeli söylem ve bu konuda neler yapabiliriz - Susan Benesch**
<https://www.youtube.com/watch?v=EP42auFOSW8> (dk. 1-43:56)

Örnek Olay. İfade Özgürlüğü ile Nefret Söylemi Karşı Karşıya

Yorumu, çalışma materyalinde sağlanan unsurlara dayanarak şu kılavuz ilkeleri izleyerek analiz edin:

- Nefret söyleminin tanımlanması: Yorum, yaygın tanımlara göre nefret söylemi unsurları içeriyor mu? Neler?
- Dezenformasyonun tanımlanması: Yorum, iklim değişikliği ve göç hakkında yanlış veya yanıltıcı iddialar içeriyor mu? Neler?

Örnek Olay. İfade Özgürlüğü ile Nefret Söylemi Karşı Karşıya

Katılımın etik ikilemleri üzerine düşünün:

- Diğer kullanıcıların yorumu yayımlayan kullanıcıyla doğrudan tartışmaya girmesi yararlı mı yoksa ters tepiyor mu?
- Onlara bir platform mı veriliyor yoksa söylemleri etkin biçimde mi karşı çıkılıyor?

«Trol beslemek»in riskleri nelerdir?

- İfade özgürlüğü ile sorumluluk: Bir Avrupa haber platformunda ifade özgürlüğünü koruma ile nefret ve dezenformasyonun yol açtığı zararı önleme arasındaki sınır nerede çizilir?